

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.11 ”Conservarea *ex-situ* de lungă durată a resurselor genetice vegetale în banca de gene cu utilizarea metodelor biologiei moleculare în testarea stării de sănătate a germoplasmei vegetale”, director de proiect: dr. GANEA Anatolie Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Universitatea de Stat din Moldova,
pentru anii 2020- 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 23 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Rezultatele obținute confirmă realizarea obiectivelor propuse în elaborarea și implementarea unui sistem național de conservare în Banca de gene a resurselor genetice vegetale. S-au obținut date originale privind manifestarea caracterelor cantitative și calitative la peste 2200 genotipuri. Din localitățile rurale s-au colectat peste 1040 de mostre locale de plante, salvate de la dispariție. A fost determinat potențialul de păstrare a mostrelor din colecțiile a 9 culturi și s-au evidențiat genotipuri contraste după acest indice, fapt ce poate fi utilizat pentru prognozarea longevității semințelor în perioada păstrării lor în Banca de gene.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Pe parcursul realizării Proiectului au fost publicate 200 de lucrări științifice, inclusiv două monografii, 4 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 17 articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil și 97 de articole în culegeri naționale și internaționale. S-au obținut 3 brevete pentru soi de plantă, 3 adeverințe pentru soi de plantă, au fost depuse 3 cereri de brevet. La saloanele și expozițiile de inventică au fost obținute 14 medalii și diplome.

- articole în alte reviste din străinătate recunoscute -1
- în reviste naționale de categoria B – 5 (dintre care 1 articol în tipar);
- în alte reviste naționale - 2
- articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare). - 11;
- articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională - 11
- teze în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 12.
- teze în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională – 8.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

- soi omologat și inclus în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova - 1;
- materiale la saloanele de invenție – 4 (4 medalii de aur; 5 diplome de participare; 4 rezumate în Materialele saloanelor de invenție).

Conservarea materialului genetic și potențial de păstrare stabilit în mod experimental va impulsiona activitatea de ameliorare. Rezultatele științifice obținute în urma inventarierii și evaluării rudelor sălbatice ale plantelor cultivate și formelor autohtone de culturi agricole vor contribui la implementarea eficientă a activităților de păstrare *in situ* și *on farm* a fondului genetic. Implementarea metodelor de PCR-diagnosticare va facilita semnificativ activitatea de cercetare a interacțiunilor patogen-gazdă și controlului genetic al rezistenței plantelor la patogeni. Rezultatele științifice obținute au o valoare socio-economică semnificativă, fiind prezentate și apreciate la saloane de invenții.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor cercetători în proiect a fost de 25,0%. Evidențiem participarea tinerilor cercetători la diseminarea rezultatelor prin participare activă la conferințe științifice naționale și internaționale. A fost susținută o teză de doctor habilitat.

Punctajul mediu acordat: 29,4

Concluzii și recomandări:

Scopul, obiectivele și rezultatele preconizate pentru anul 2023 au fost atinse. Rezultatele obținute sunt diseminate în lucrări științifice de valoare. Rezultatele științifice raportate au o valoare socio-economică foarte importantă.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc